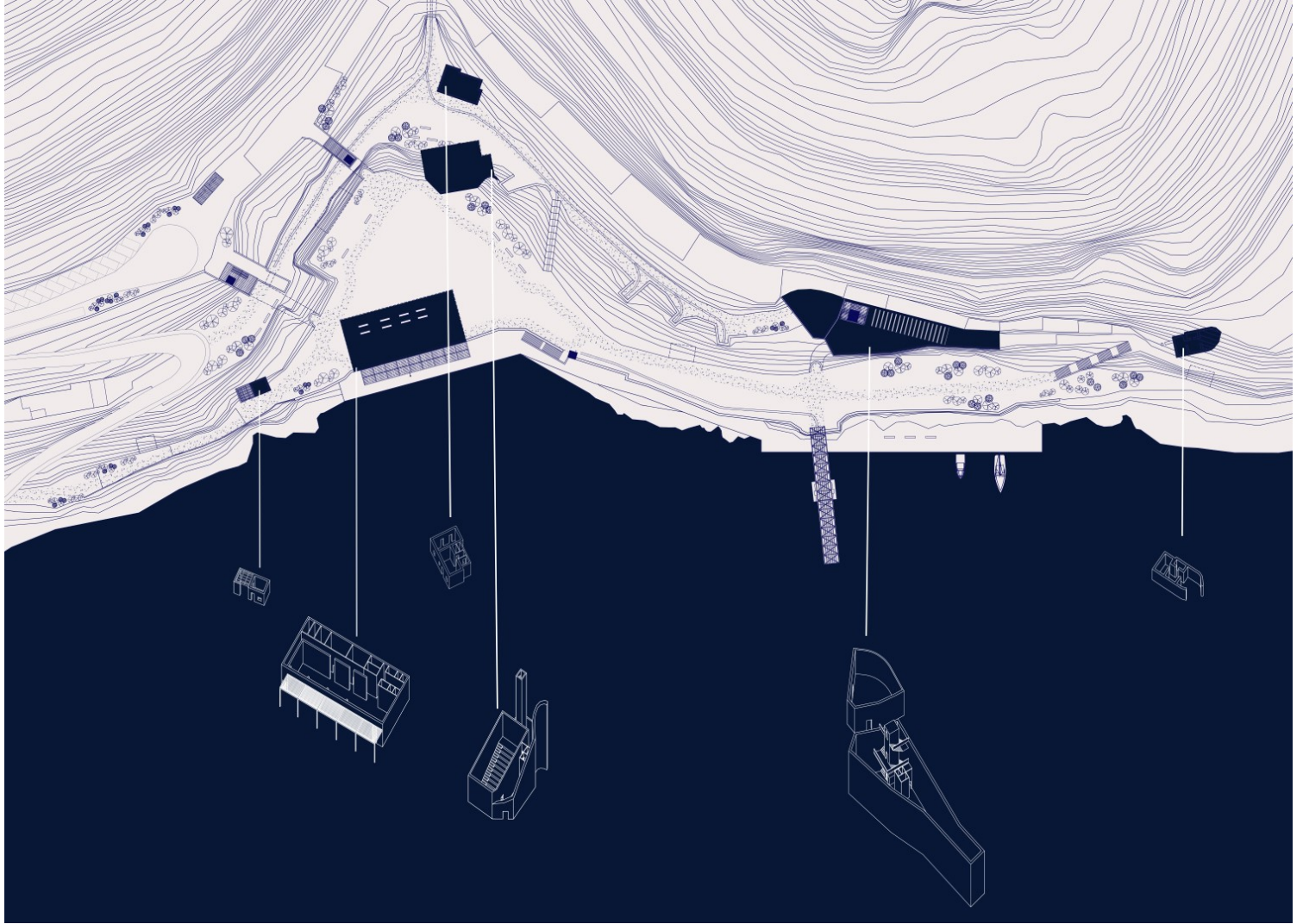

Περιπλάνηση στο ιστορικό τοπίο της Σερίφου

Νικητάκη Νίκη, Καραλή Είρηνη - 28/04/2025

Διπλωματική Εργασία

Φοιτήτριες: Νικητάκη Νίκη, Καραλή Είρηνη

Επιβλέπων: Γεώργιος Πανέτσος

Πανεπιστήμιο: Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Πανεπιστήμιο Πατρών

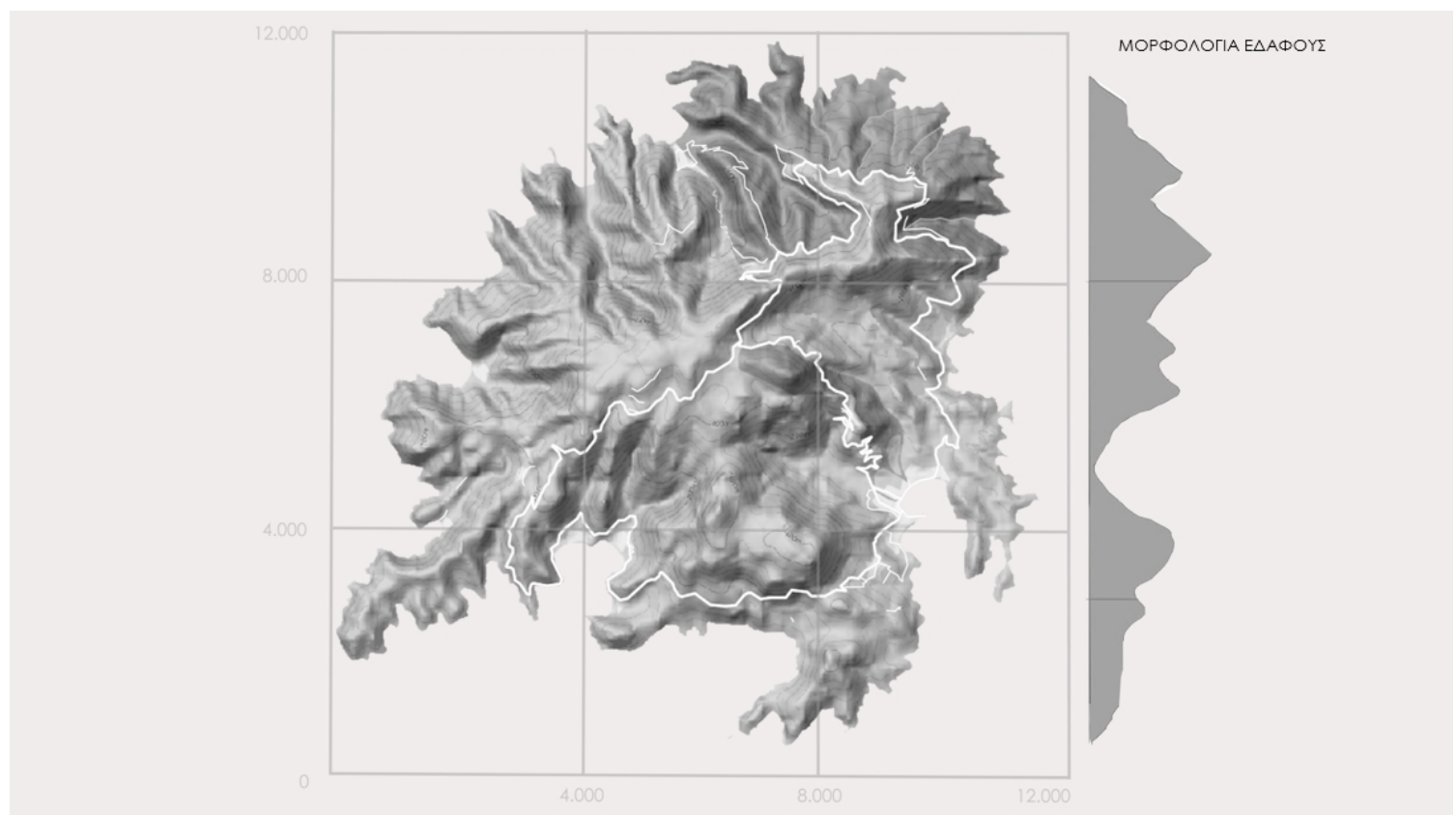
Ημερομηνία Παρουσίασης: 02/10/2024

Η διπλωματική εργασία επικεντρώνεται στην προσπάθεια ανάδειξης του ιστορικού παρελθόντος του Μεγάλου Λιβαδιού, αξιοποιώντας την ιδιαίτερη σχέση που συνδέει το τοπίο με την ιστορία του. Η πρόταση περιλαμβάνει παρεμβάσεις με στόχο την ενσωμάτωση νέων λειτουργιών πολιτισμού και αναψυχής, που θα

σέβονται το φυσικό περιβάλλον και θα διατηρούν τον ιστορικό χαρακτήρα της περιοχής. Η στρατηγική της παρέμβασης στηρίζεται στην προστασία του φυσικού τοπίου και στη δημιουργία σύγχρονων υποδομών που ενσωματώνονται αρμονικά στο βιομηχανικό τοπίο.

Στόχος, πέρα από την ανάδειξη της ιστορίας του νησιού, είναι να προσελκύσει τουρισμό και να επαναφέρει τη ζωή στην περιοχή, όπως συνέβαινε στο παρελθόν. Σκοπός είναι να εξωτερικεύσουμε την ιστορία της Σέριφου με έναν μοναδικό τρόπο, αναδεικνύοντας το Μεγάλο Λιβάδι ως σημείο ενδιαφέροντος, χωρίς να αλλοιώσουμε τη μαγεία του βιομηχανικού τοπίου και της φύσης που έχει αναπτυχθεί γύρω του. Παράλληλα, δημιουργείται μια κυκλική διαδρομή που ξεκινά από τη θάλασσα, περνά μέσα από τη στοά, διασχίζει τα μονοπάτια και τις παραλίες της απέναντι όχθης και καταλήγει ξανά στη θάλασσα. Η περιοχή φιλοδοξεί να γίνει κόμβος που θα συνδέεται με θαλάσσιες, οδικές και πεζοπορικές διαδρομές. Οι παρεμβάσεις στο τοπίο είναι διακριτικές, διατηρώντας ανέπαφο τον αυθεντικό χαρακτήρα του.

Η Σέριφος, γνωστή από την αρχαιότητα ως άγονο νησί, είχε έντονη εξορυκτική δραστηριότητα που είναι συνυφασμένη με την ίδια της την ιστορία. Τα βιομηχανικά κατάλοιπα εντοπίζονται κυρίως στο νοτιοδυτικό τμήμα του νησιού, με κέντρα όπως το Μεγάλο Λιβάδι και ο Κουταλάς.

12.000

8.000

4.000

0

4.000

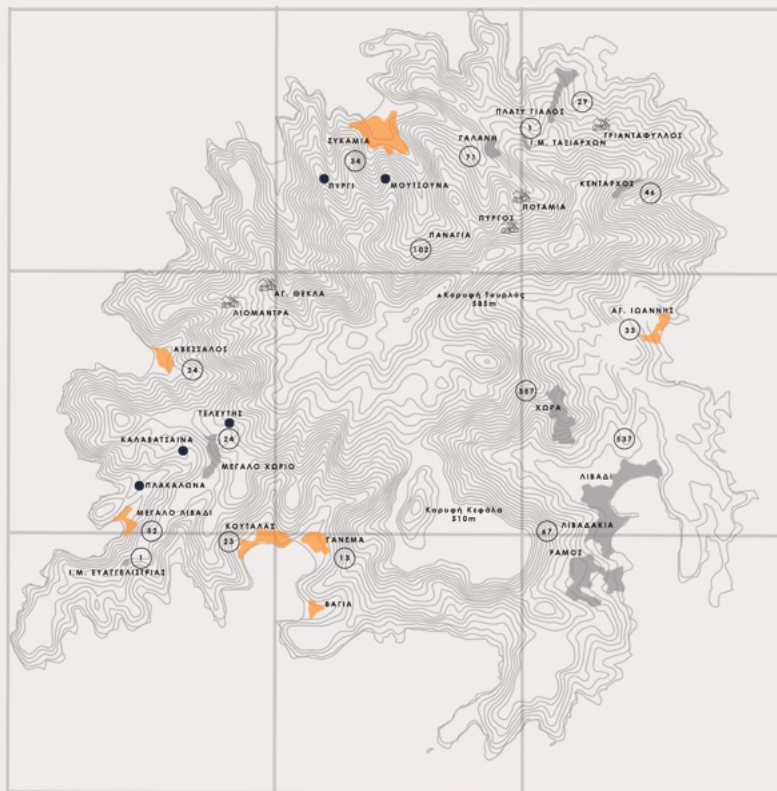
8.000

12.000

ΟΙΚΙΣΜΟΙ

- κύριοι παράκτιιοι οικισμοί
- κύριοι οικισμοί
- ερειπωμένες συνοικίες
- αγροτικές συνοικίες
- 80 κάτοικοι

συνολικός πληθυσμός: 1420
 συνολική έκταση: 76,3 τ.χλμ
 19 κάτοικοι ανα τ.χλμ

12.000

8.000

4.000

0

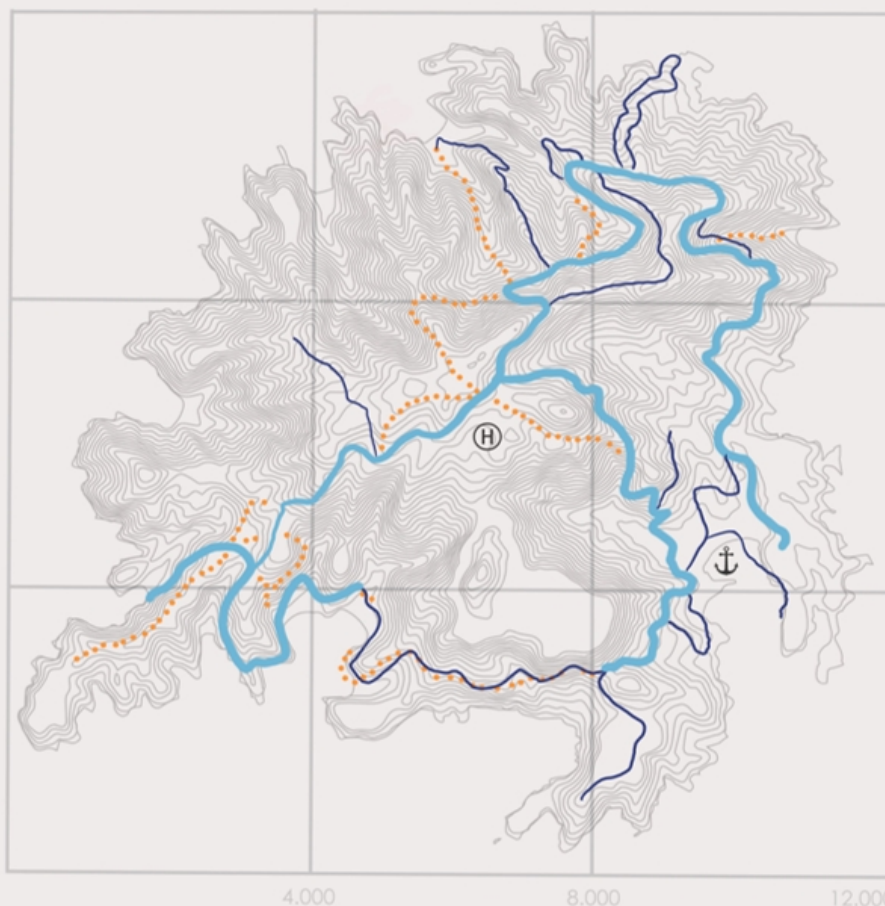
4.000

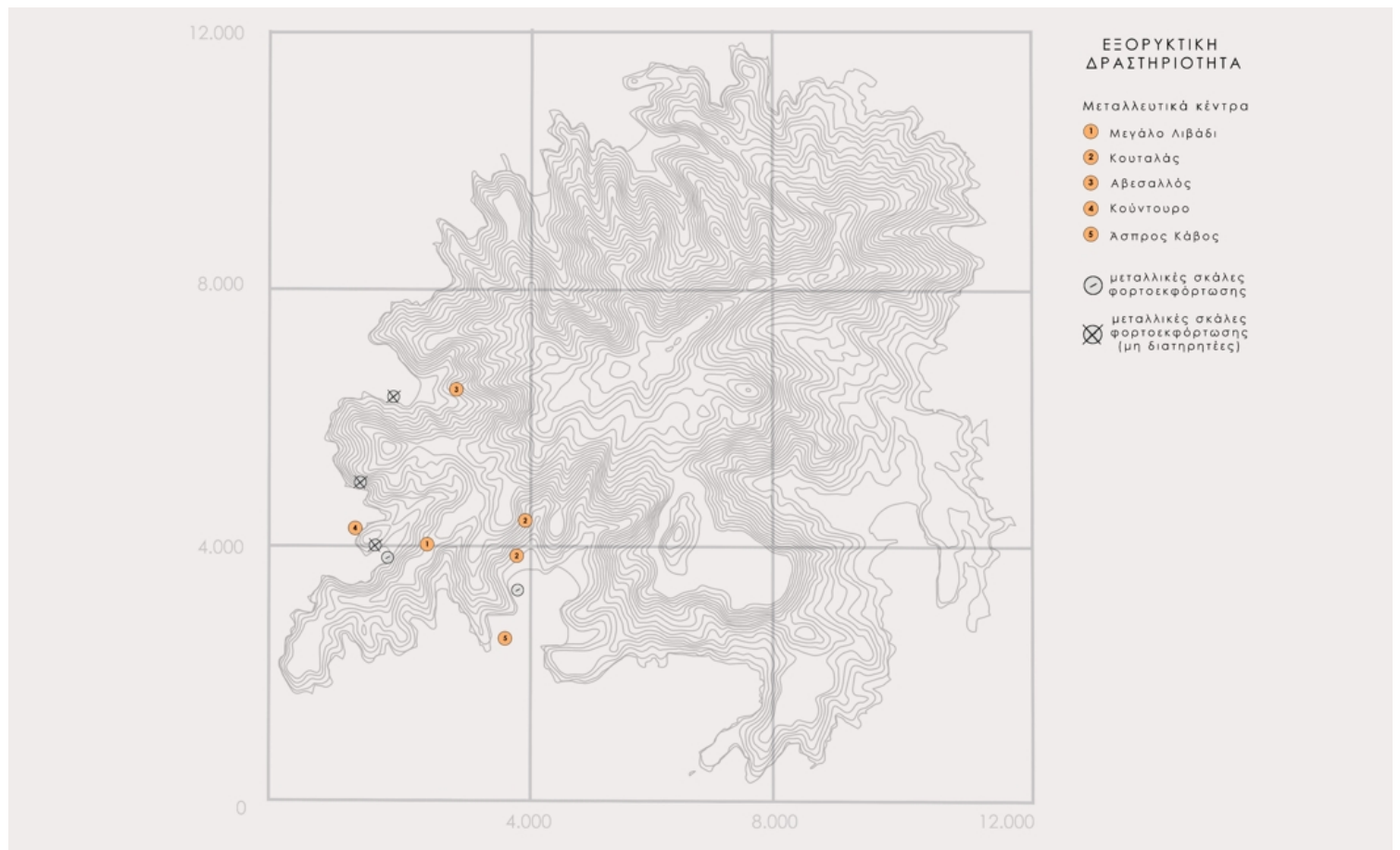
8.000

12.000

ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

- κύρια οδική αρτηρία
- δευτερεύουσα οδική αρτηρία
- μονοπάτι πεζοπορίας
- λιμάνι
- H ελικοδρόμιο

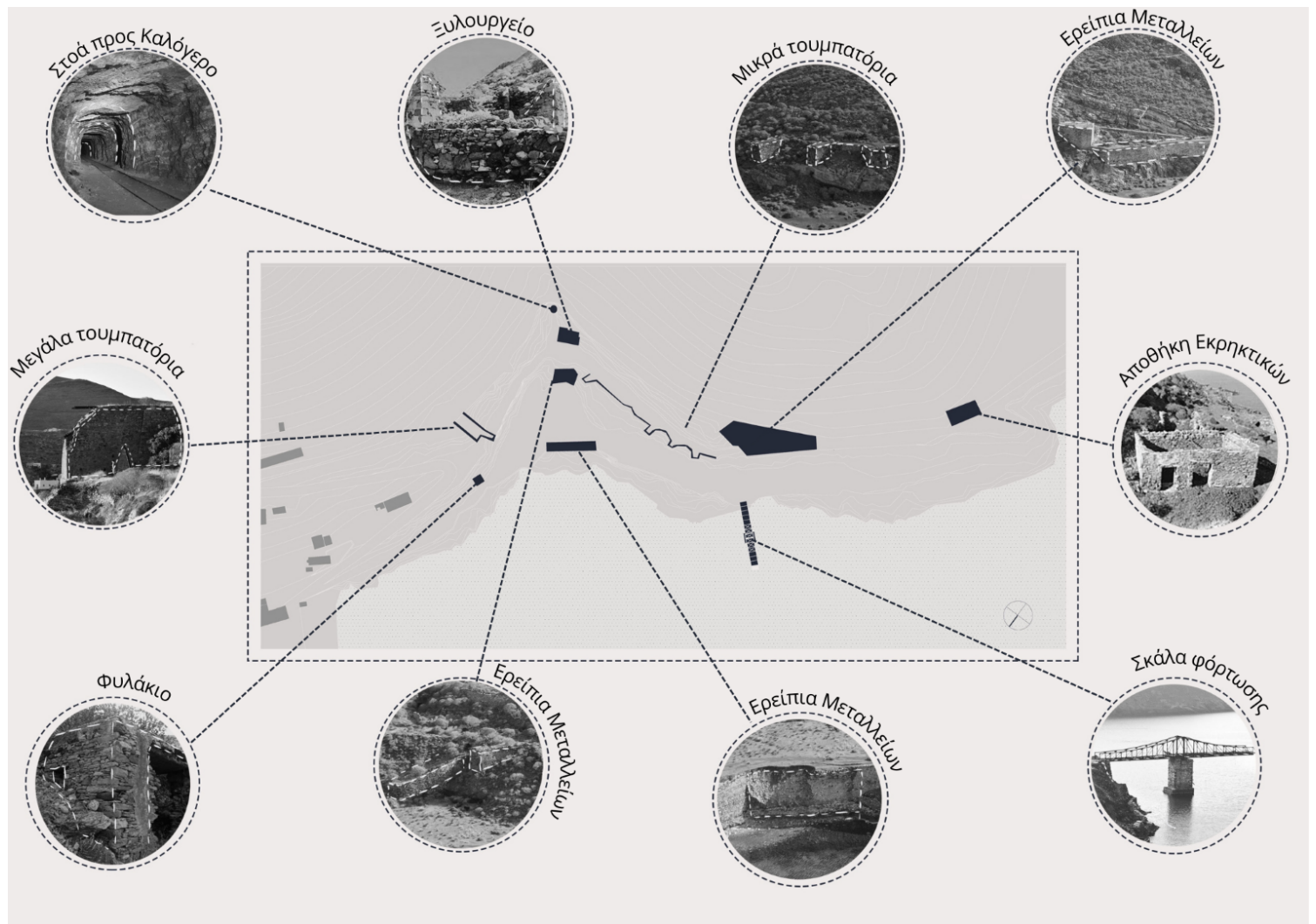
Το Μεγάλο Λιβάδι της Σερίφου υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους μεταλλευτικούς χώρους του νησιού, με τα ορυχεία να αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της ιστορίας του τόπου. Τα υπολείμματα αυτών των εγκαταστάσεων βρίσκονται διάσπαρτα σε όλο το νησί, και σήμερα είναι ερειπωμένα, έχοντας παραδοθεί στη φθορά του χρόνου και την επίδραση της φύσης, με αποτέλεσμα να μένουν ανεκμετάλλευτα. Παρά το γεγονός ότι η περιοχή έχει χαρακτηριστεί ιστορικός τόπος, η αναξιοποίησή της υποβαθμίζει τη μοναδική ιστορική της σημασία.

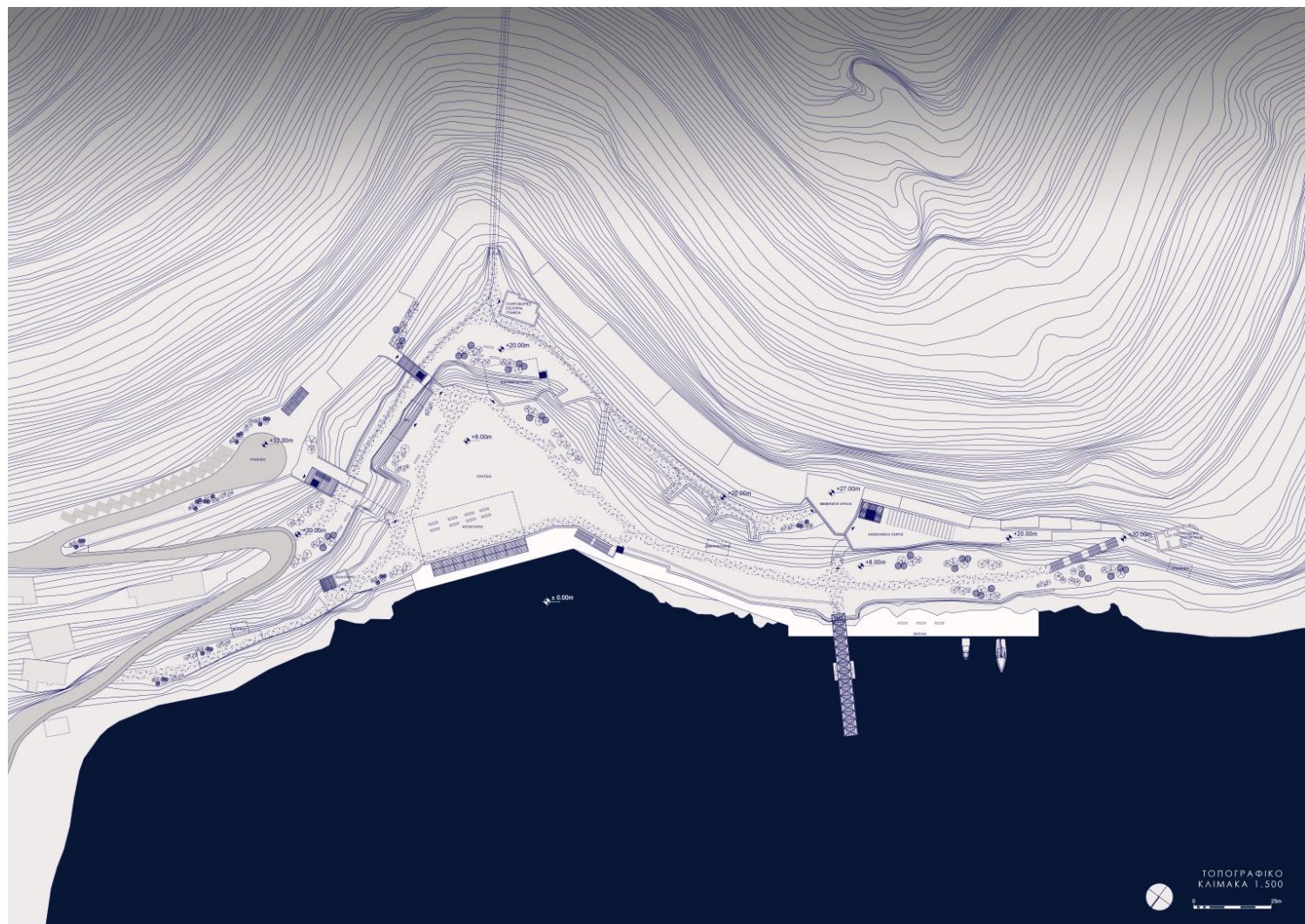
Η περιοχή μελέτης είναι ο οικισμός του Μεγάλου Λιβαδιού, ένας μικρός πλέον οικισμός στη νοτιοδυτική άκρη του νησιού. Κατά την ακμή των μεταλλείων, η εγκατάσταση αυτή συνέβαλε σημαντικά στην ανάπτυξή του, αλλά σήμερα, παρά την αναγνώρισή της ως ιστορικού τόπου, παραμένει αναξιοποίητη.

ανώτερο επίπεδο (32.00μ) υπάρχουν τρία μεγάλα τουμπατόρια, τα οποία χρησιμοποιούνταν για τη μεταφορά του μεταλλεύματος από τα υψηλότερα σημεία εξόρυξης στα χαμηλότερα. Στο μεσαίο επίπεδο (20.00μ) βρίσκεται η κύρια είσοδος του συγκροτήματος, μέσω των ανοιγμάτων στη βάση των ανώτερων τουμπατορίων. Κατά μήκος των ραγών, που σώζονται ακόμη, εντοπίζεται η είσοδος μιας διαμπερούς στοάς μήκους 1,4 χλμ, η οποία φτάνει στην άλλη πλευρά του βουνού και παραμένει προσβάσιμη. Κοντά στην είσοδο της στοάς διακρίνονται τα ερείπια του ξυλουργείου-σιδηρουργείου, ενώ προχωρώντας παρακάτω συναντώνται τέσσερα τουμπατόρια. Στο κατώτερο επίπεδο, επίσης προσβάσιμο από τον δρόμο, βρίσκονται τα ερείπια του φυλακίου, η πλατεία φόρτωσης και η σκάλα φόρτωσης, η οποία διατηρείται μέχρι σήμερα.

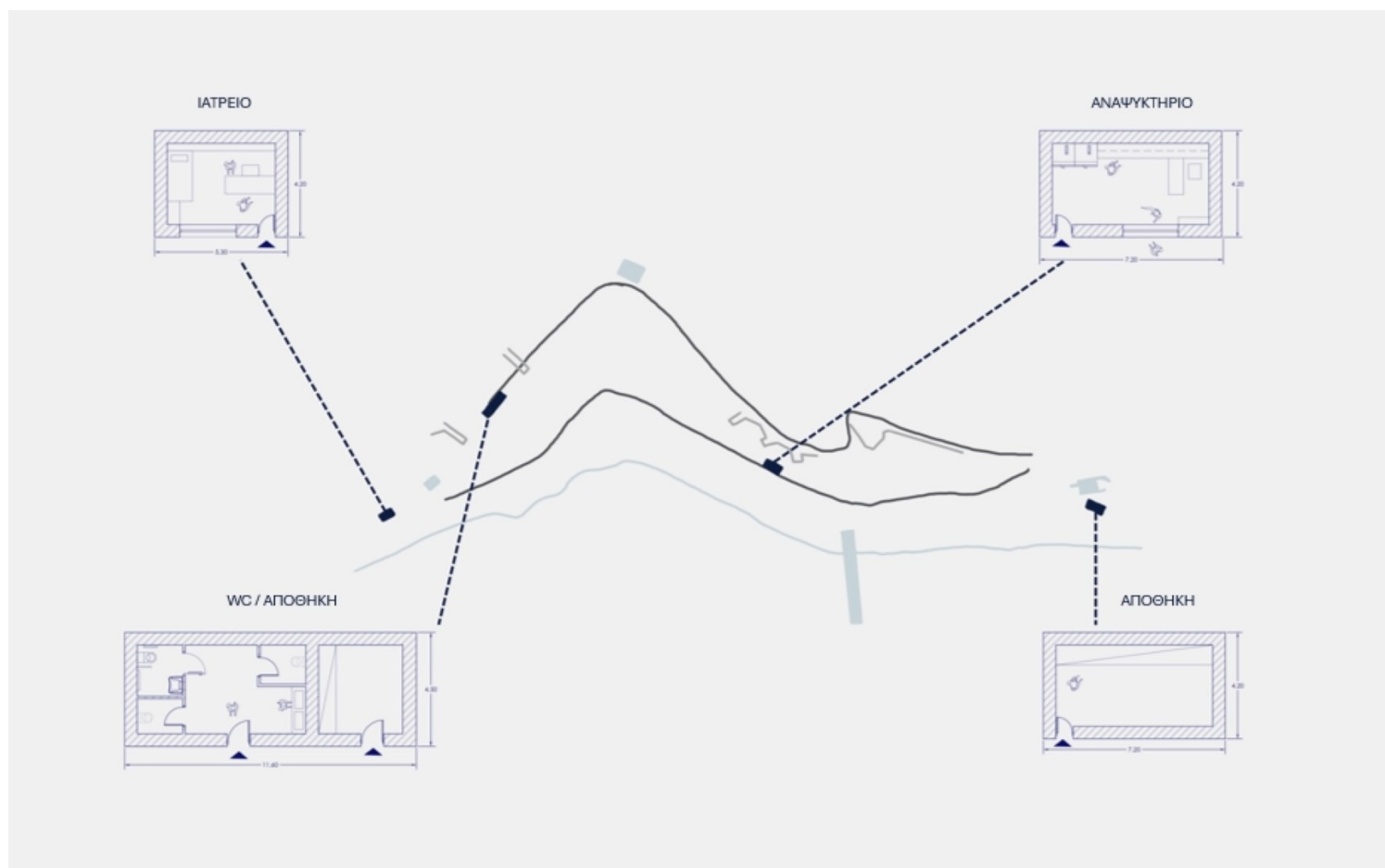
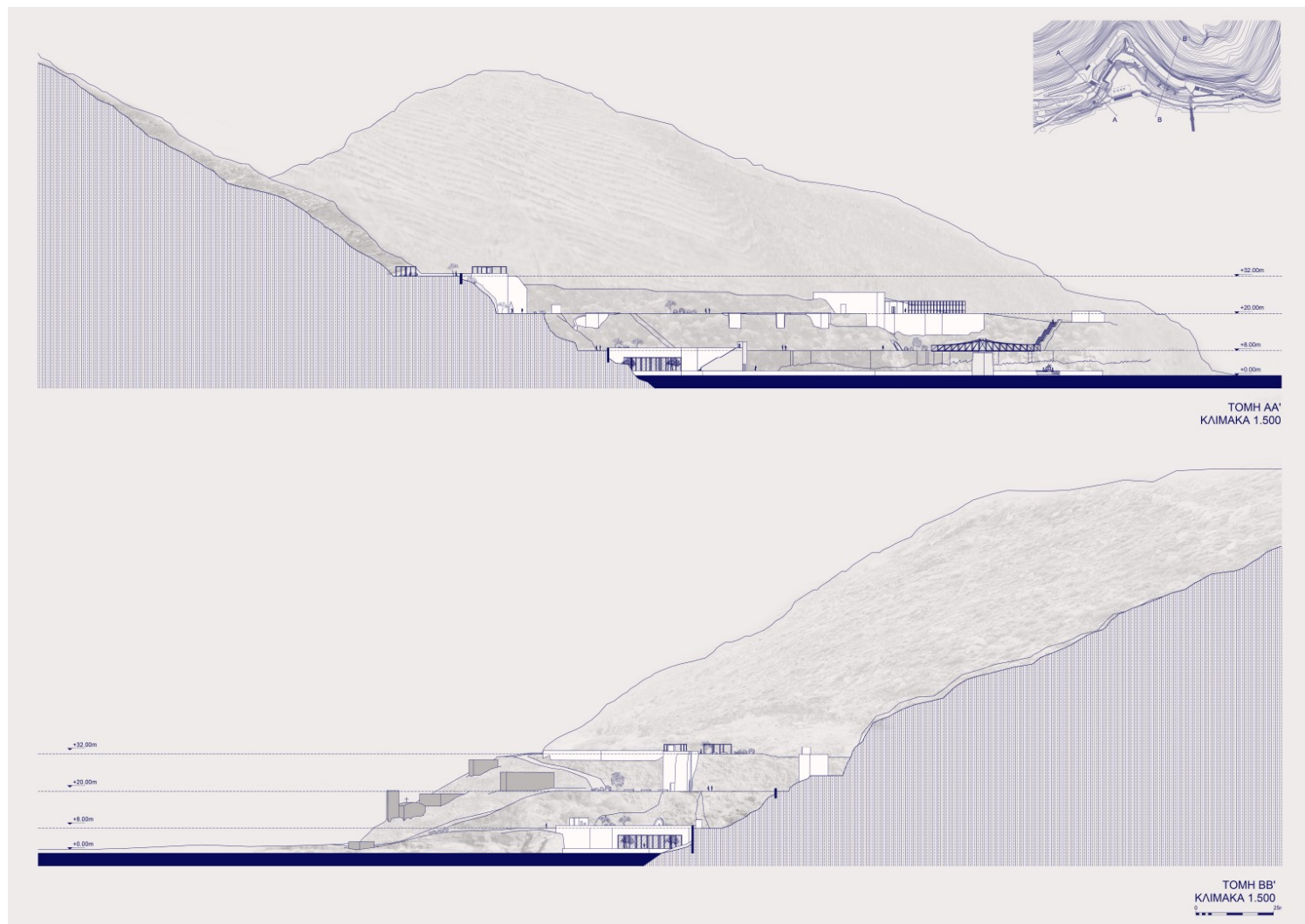

Η παρέμβασή μας περιλαμβάνει τη δημιουργία μιας υπαίθριας διαδρομής, η οποία θα καθοδηγεί τον επισκέπτη μέσα από τα υπάρχοντα στοιχεία, αλλά και αυτά που προσθέτουμε στο τοπίο συμβάλλοντας στην κατανόηση του τόπου και στη σύνδεσή του με το παρελθόν.

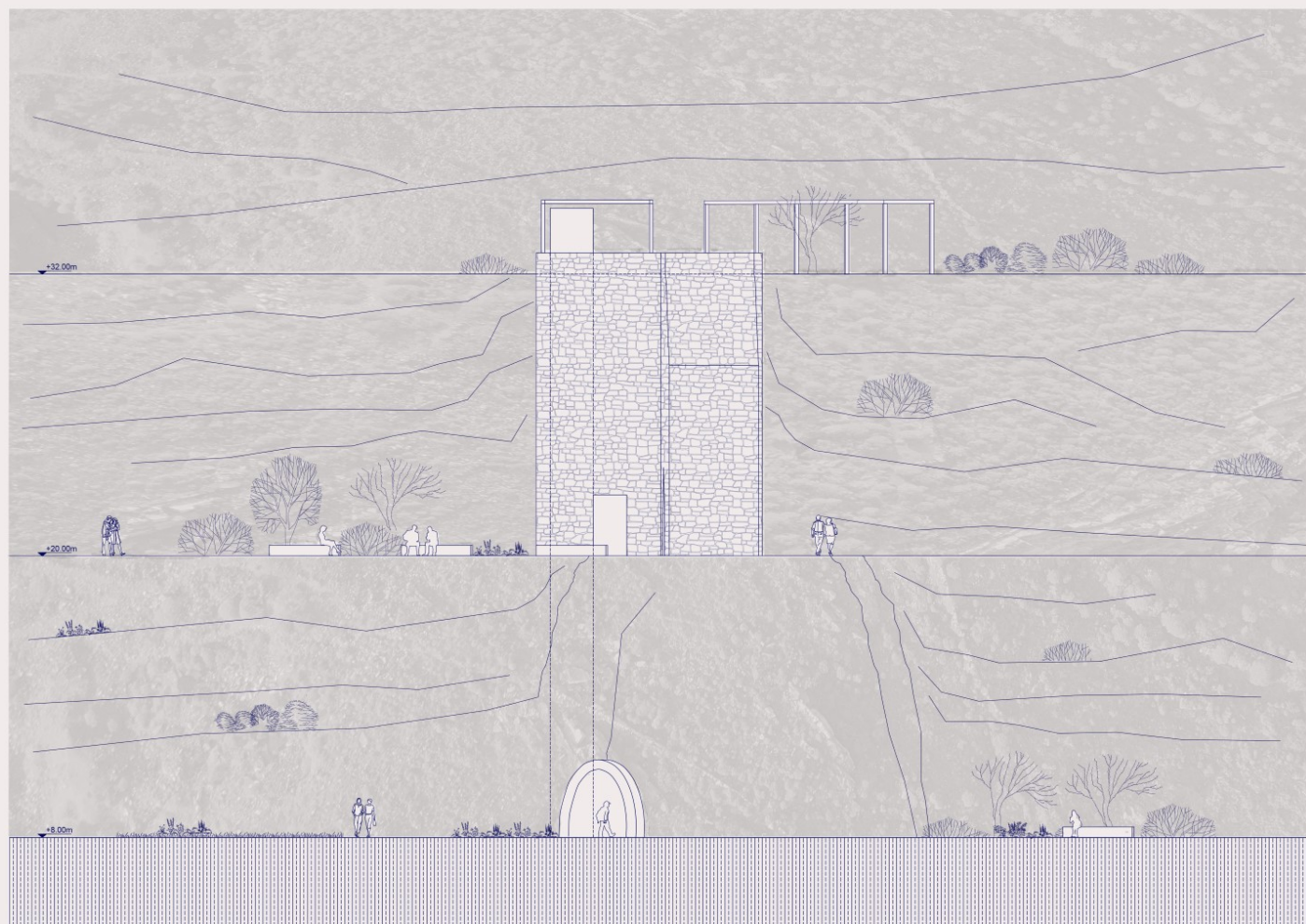

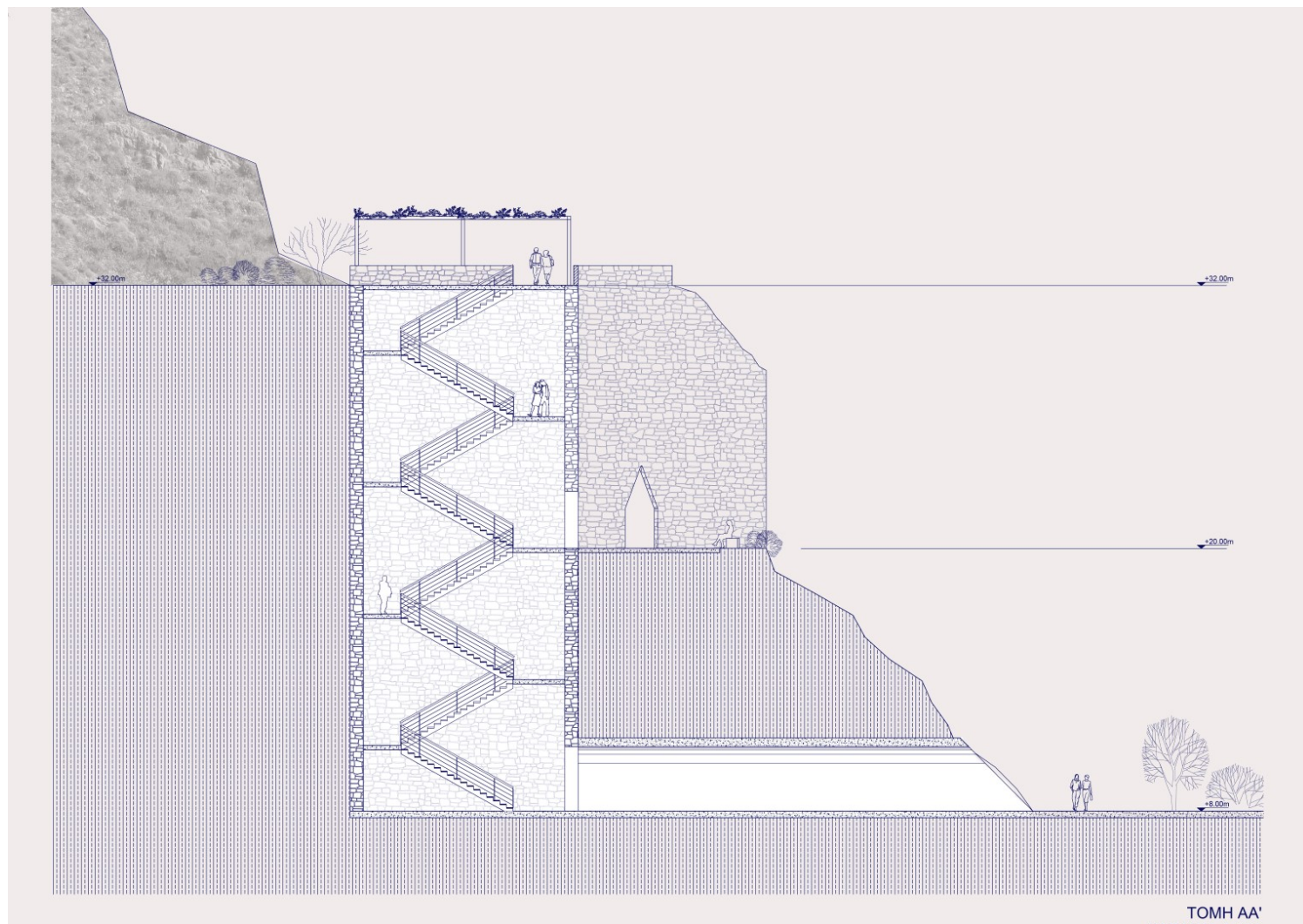

Η είσοδος στον χώρο γίνεται από το ανώτερο επίπεδο (+32,00 μ.) μέσω των τουμπατορίων, όπου

δημιουργείται και χώρος στάθμευσης. Ανελκυστήρες και σκάλες εγκαθίστανται μέσα στα κτίρια για την πρόσβαση στα χαμηλότερα επίπεδα.

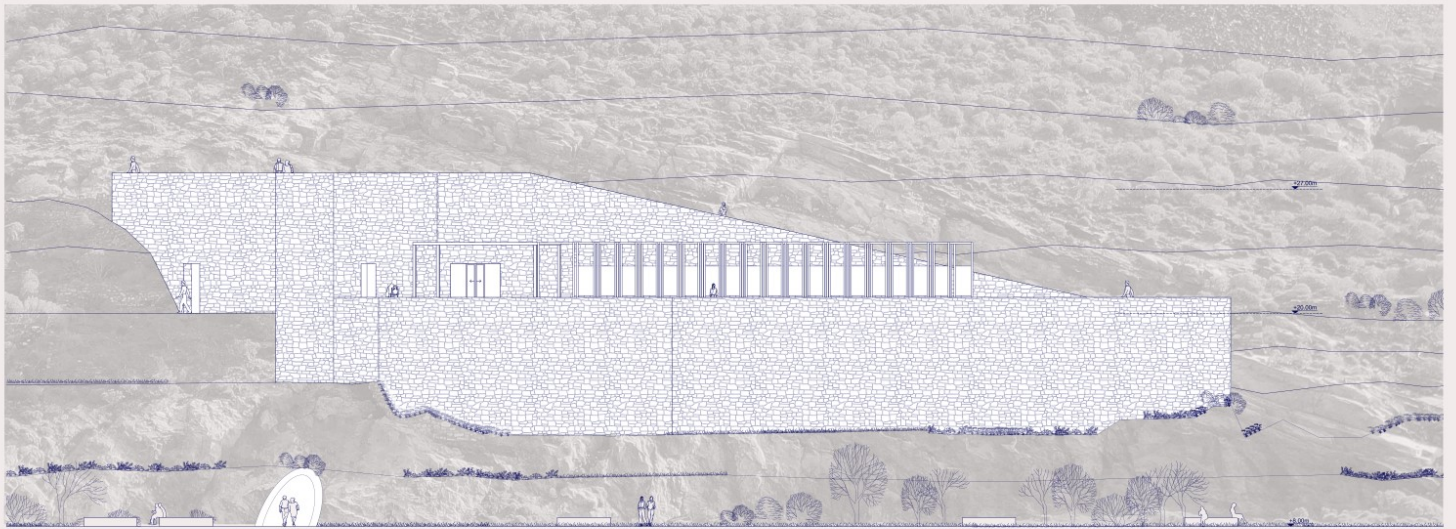
ΟΨΗ ΕΙΣΟΔΟΥ
1:100

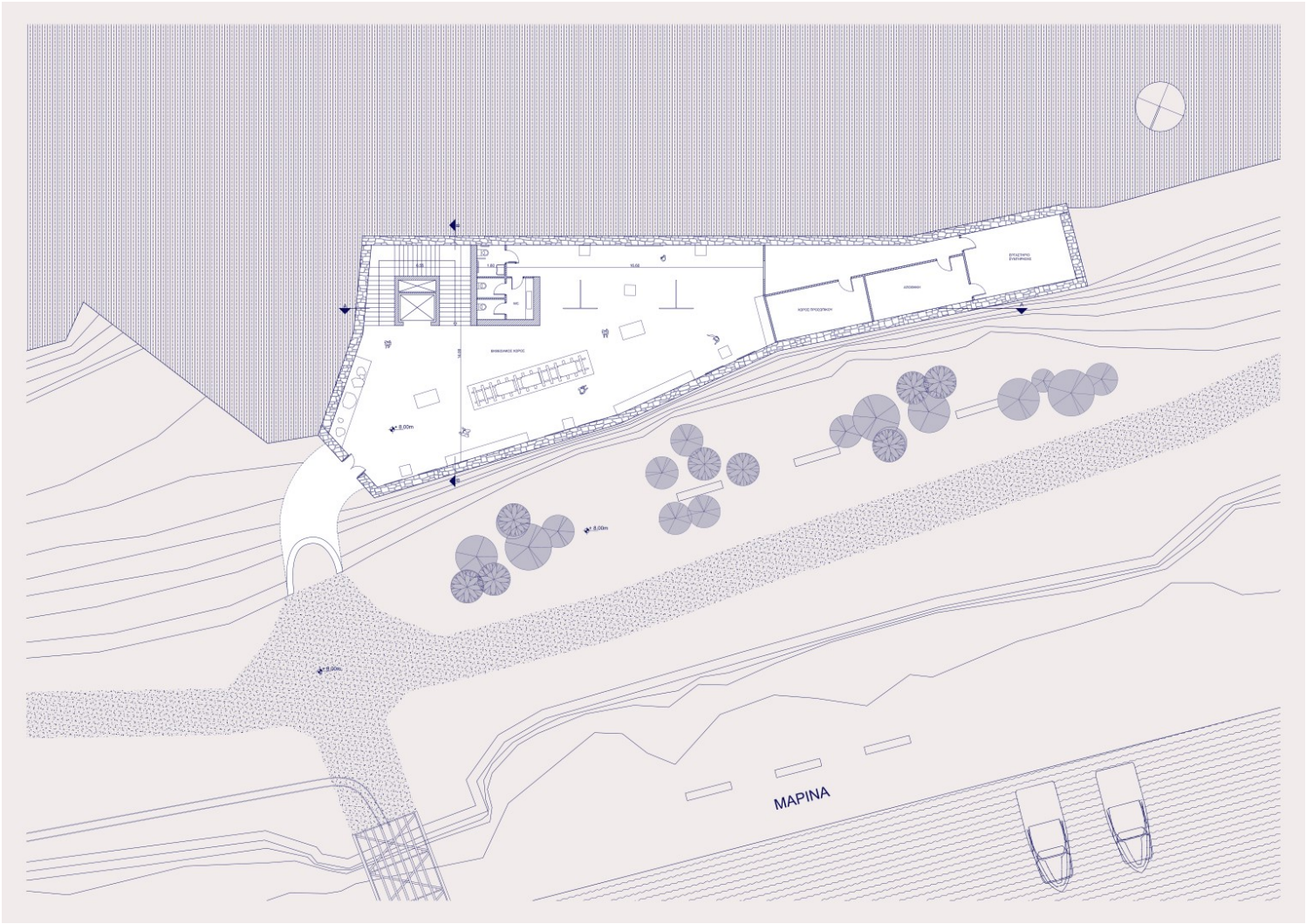

Στα δυο μεγάλα τουμπατόρια του μεσαίου επιπέδου (+20.00μ) δημιουργείται ένα immersive space που θα εισάγει τον επισκέπτη στον εξωτερικό εκθεσιακό χώρο, στην επιφάνεια του διπλανού τουμπατορίου, αλλά και εσωτερικά μέσω ανελκυστήρα και κλιμακοστασίου. Η δημιουργία του immersive space και του εσωτερικού εκθεσιακού χώρου επιτυγχάνεται όπως και στα τουμπατόρια εισόδου, με εκσκαφή.

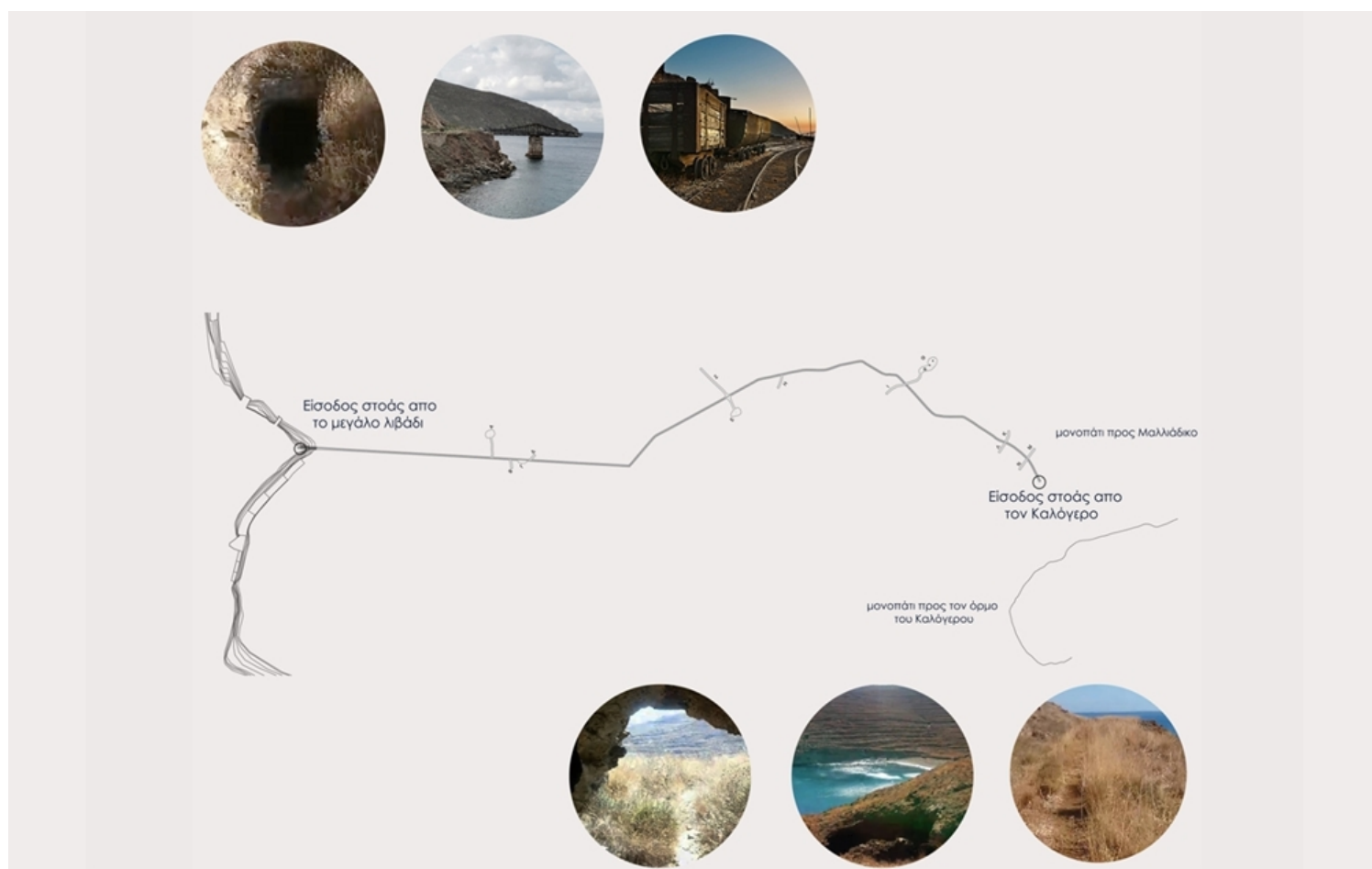

ΟΨΗ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΥ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1.100

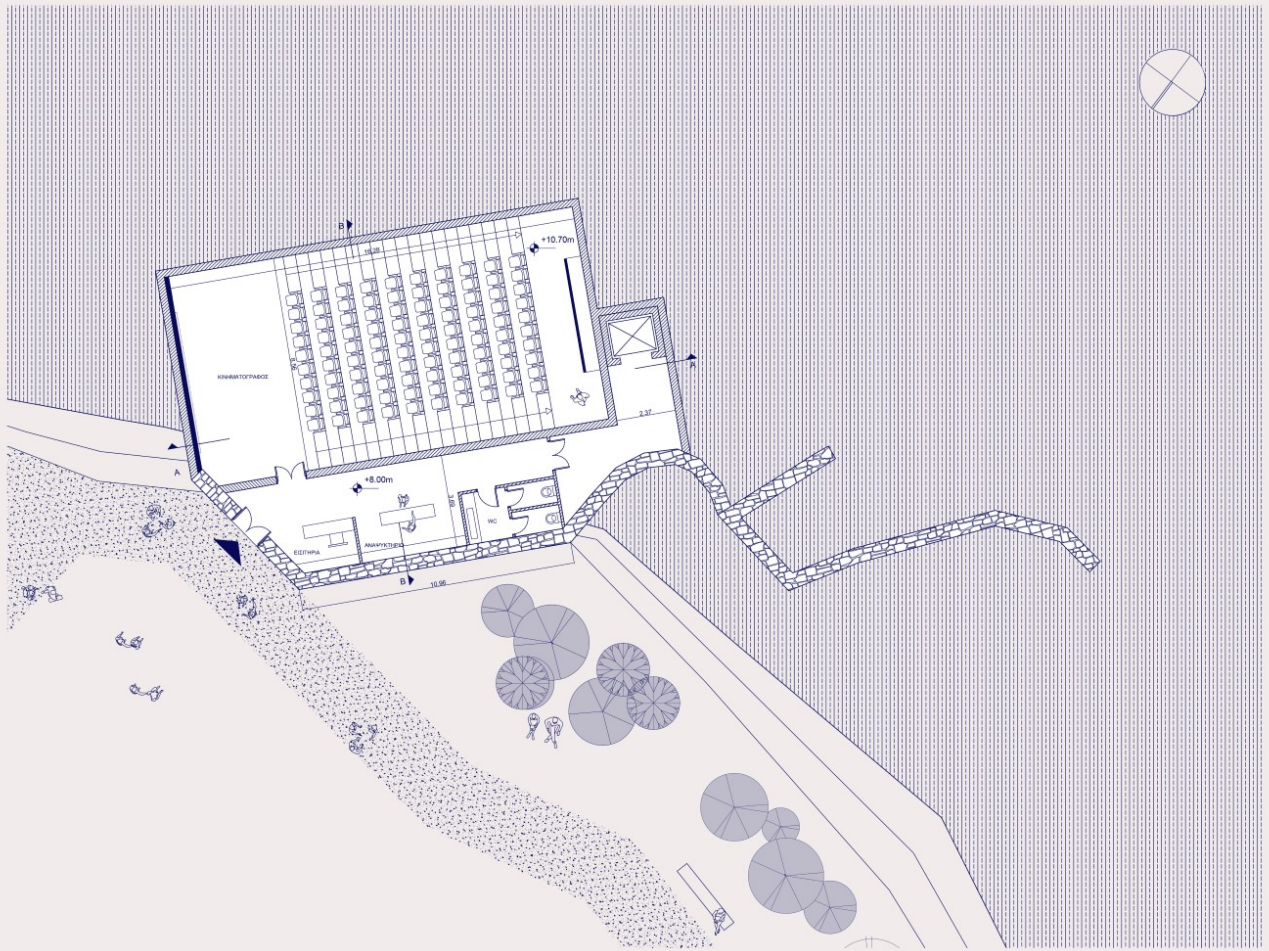

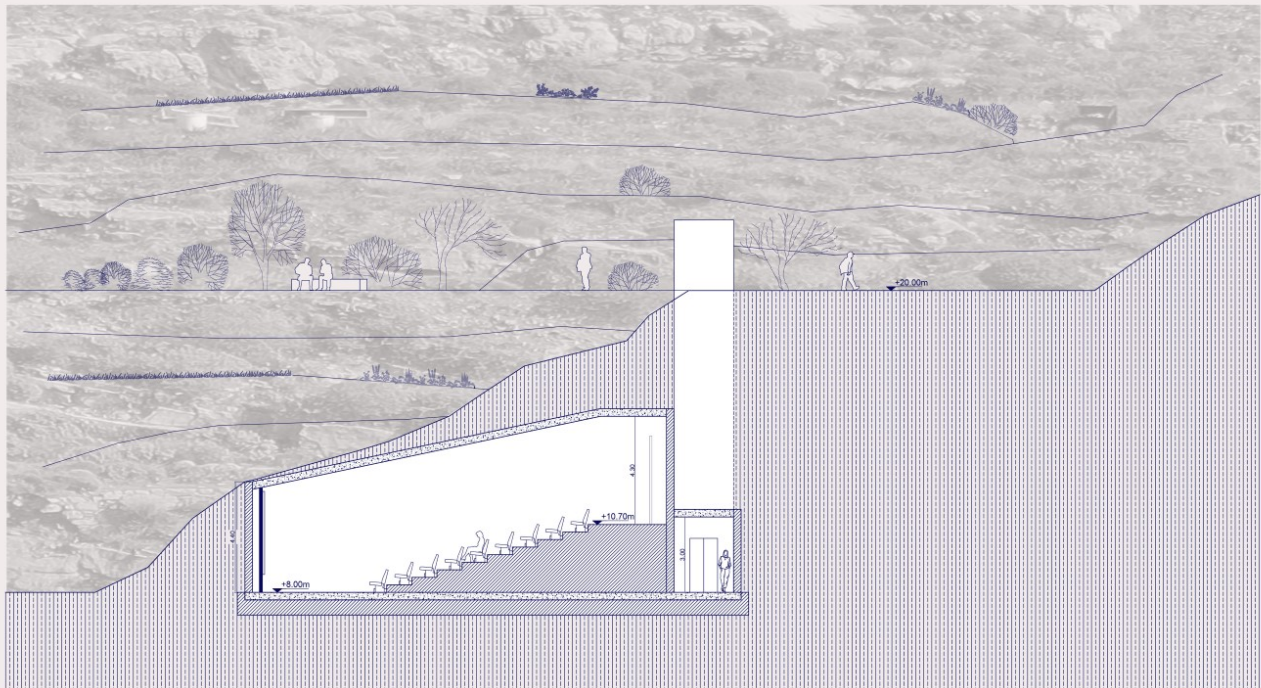
Στο μεσαίο επίπεδο (+20,00 μ.) το παλιό ξυλουργείο-σιδηρουργείο φιλοξενεί τα εκδοτήρια εισιτηρίων, γραφεία και χώρους πληροφοριών. Η στοά μήκους 1,4 χλμ., που συνδέει τον όρμο του Καλόγερου με το Μεγάλο Λιβάδι, καθίσταται επισκέψιμη μέσω ενός τρένου που θα διασχίζει την πορεία της, προσφέροντας μια μοναδική εμπειρία περιήγησης. Κατά μήκος της στοάς, οι χώροι που παραμένουν διατηρημένοι εμπλουτίζονται με εκθέματα.

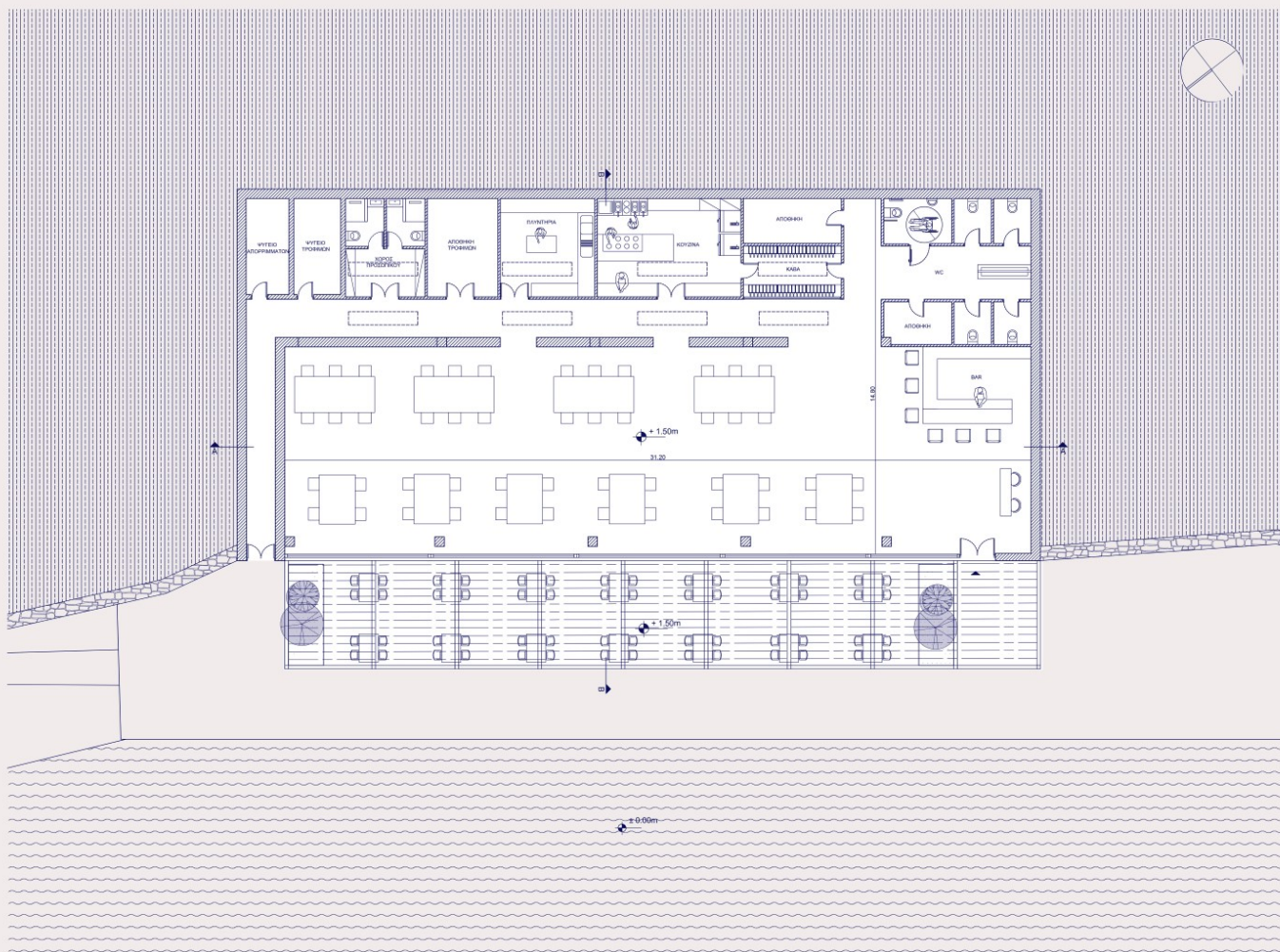
Επιπλέον, στο κατώτερο επίπεδο, δημιουργείται ένας υπόγειος κινηματογράφος στην πλατεία φόρτωσης, προσφέροντας έναν χώρο πολιτιστικών εκδηλώσεων. Το παλιό φυλάκιο μετατρέπεται σε πωλητήριο, διατηρώντας την ιστορική του ταυτότητα. Σε επίπεδο +1.50μ. από τη θάλασσα εισάγεται υπόσκαφα ένα εστιατόριο, σε σημείο που ήταν παλιότερα μπαζωμένο. Η πρόσβαση σε αυτό γίνεται μέσω κλιμακοστασίου και ανελκυστήρα, που επίσης προστίθενται ακριβώς εκεί όπου υπήρχε το ίχνος παλιάς σκάλας. Εισάγεται και μια μικρή μαρίνα σκαφών στο ίδιο επίπεδο, για πρόσβαση και από τη θάλασσα.

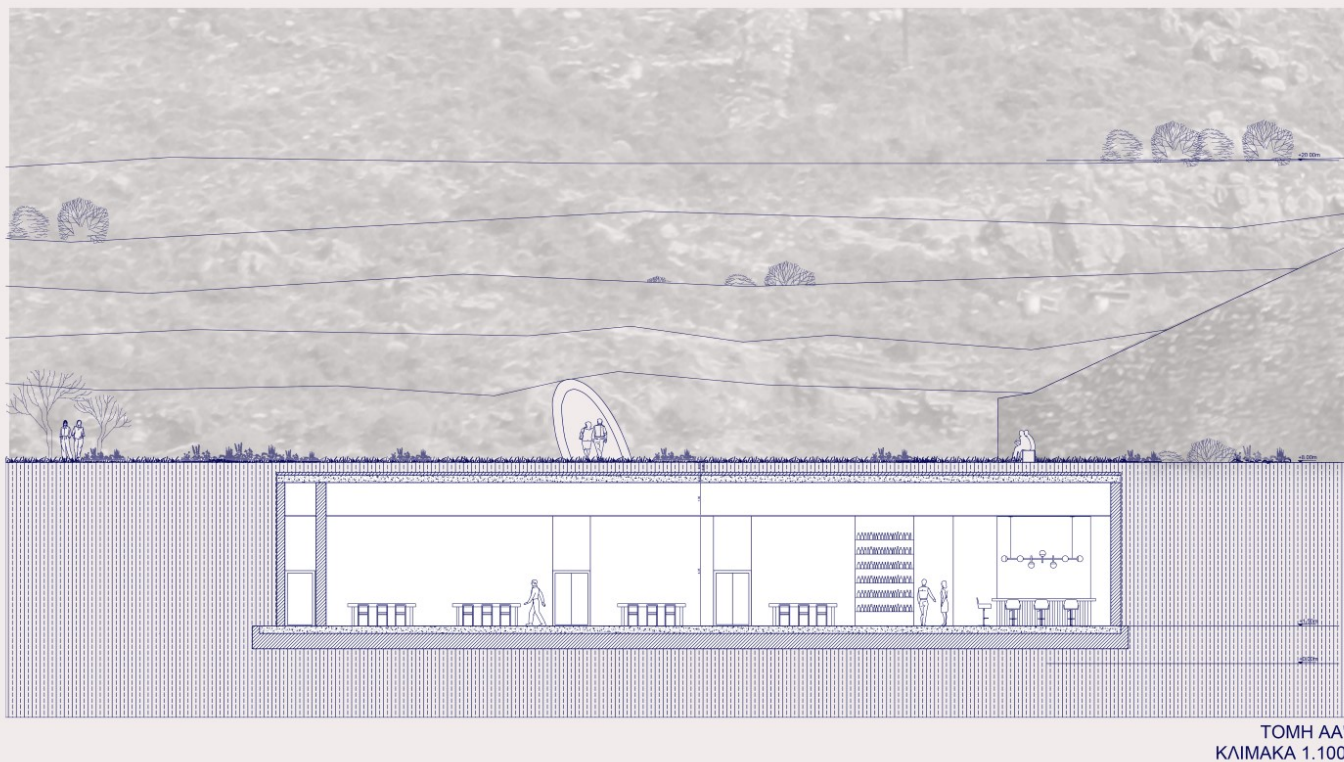

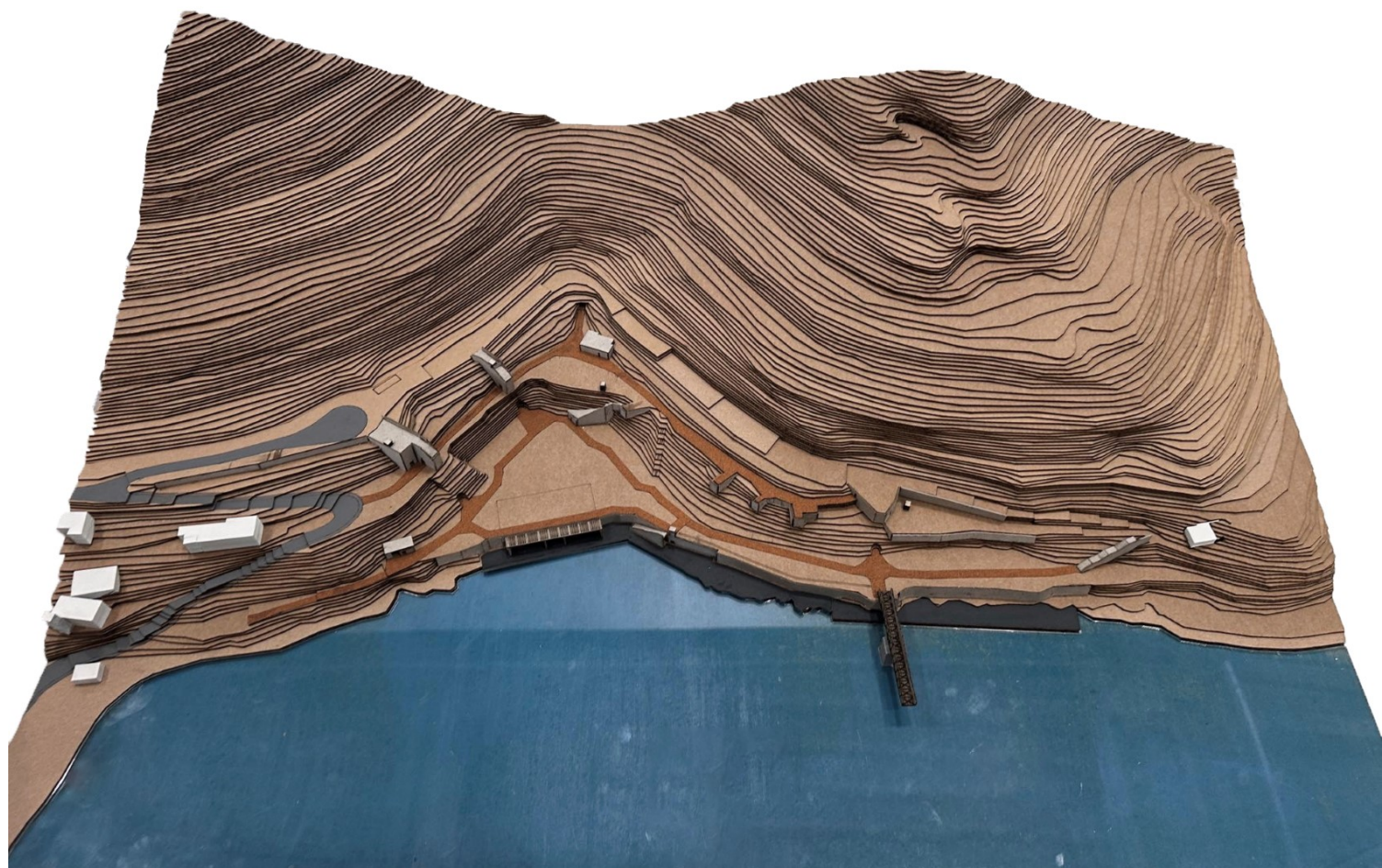
TOMH AA'
ΚΛΙΜΑΚΑ 1.100

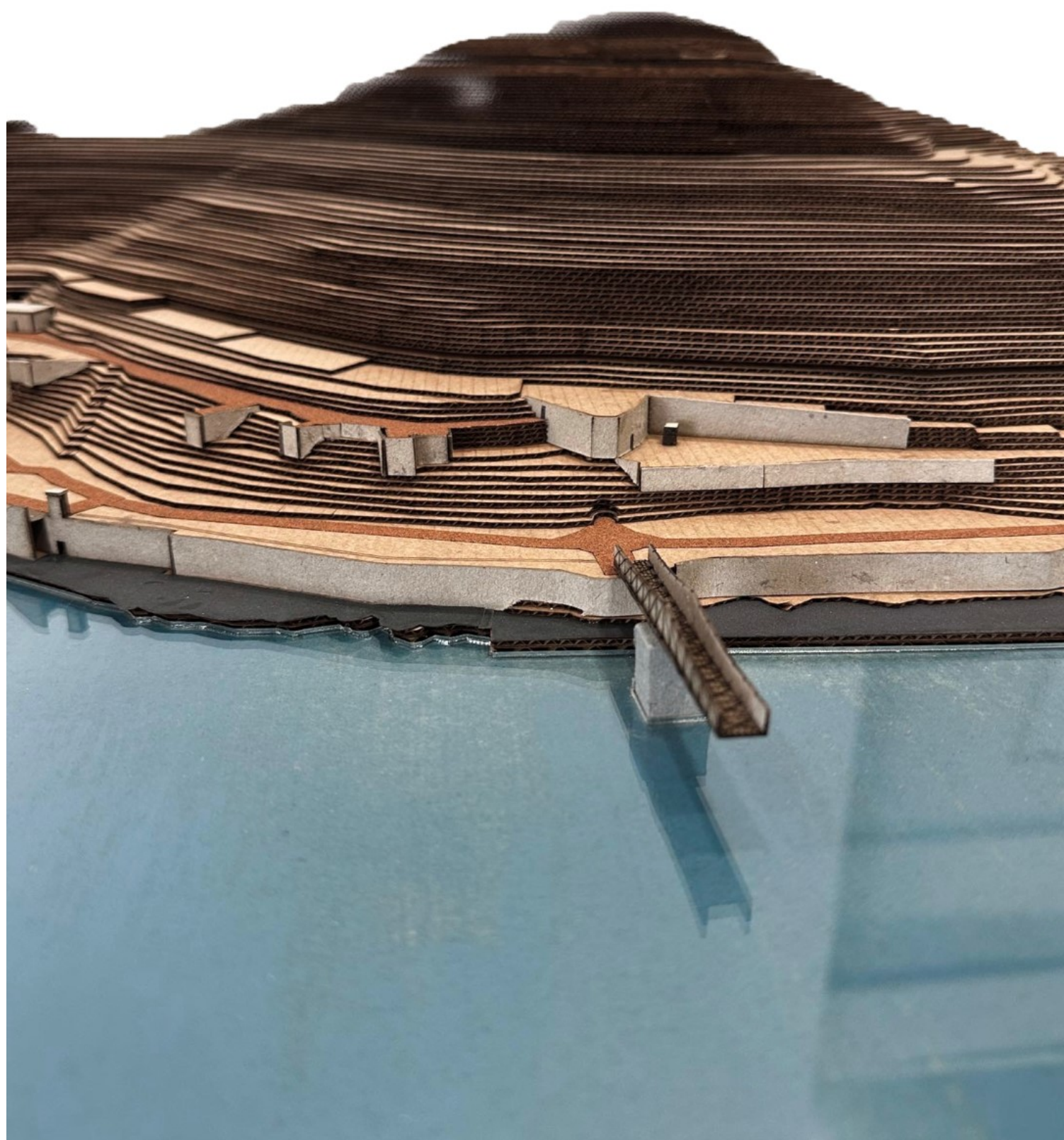

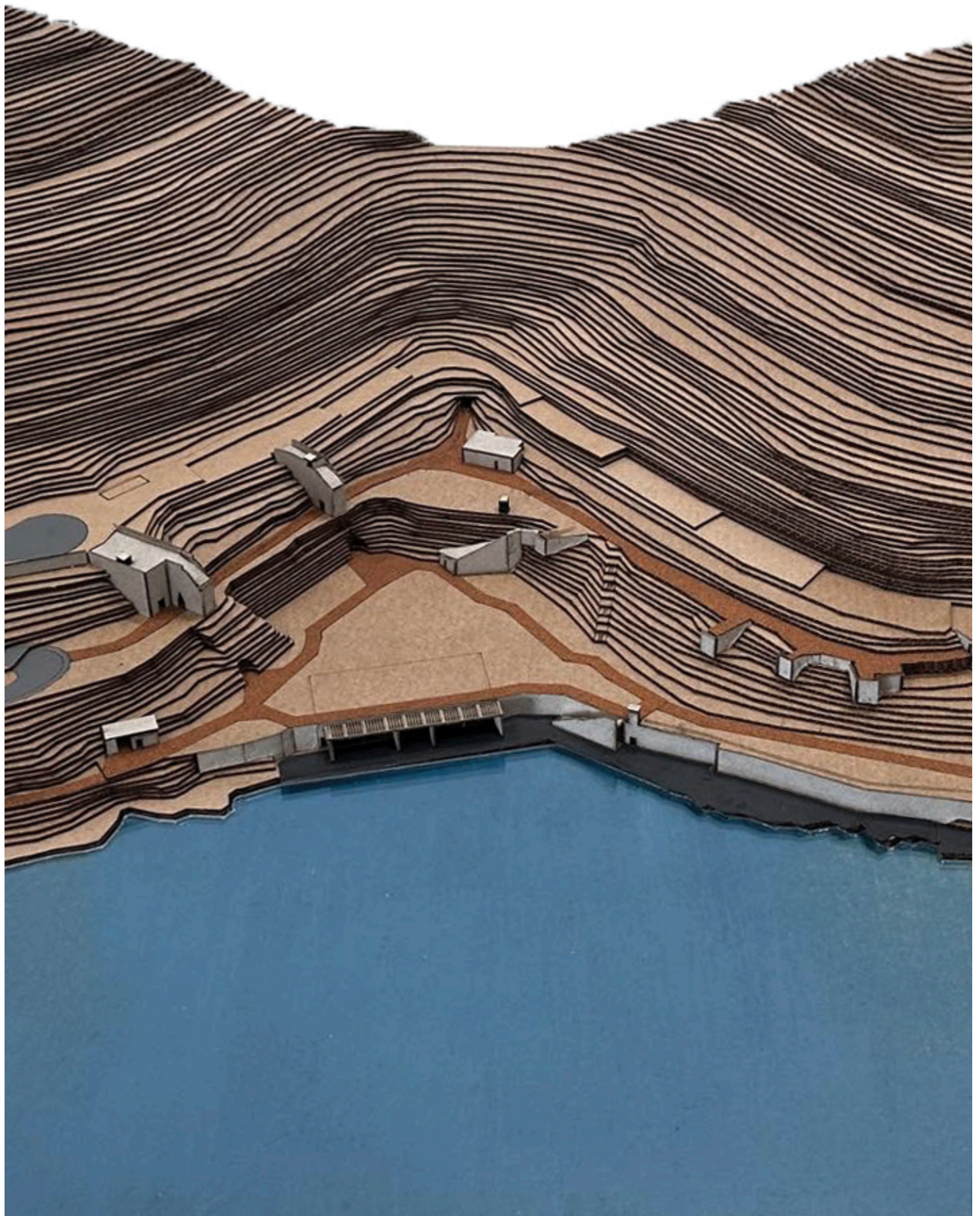

Αυτή η παρέμβαση συνδυάζει τη διατήρηση της ιστορικής ταυτότητας του τόπου με την ένταξη σύγχρονων χρήσεων, δημιουργώντας έναν ζωντανό χώρο που σέβεται το παρελθόν και ανοίγει νέες δυνατότητες για το μέλλον.

The area of Megalo Livadi in Serifos was once one of the island's most significant mining sites, with its mines

playing an integral role in the local history. Remnants of these facilities are scattered throughout the island; now in ruins, they have been left to the wear of time and the impact of nature, resulting in their abandonment. Although this area is designated as a historical site, its lack of development undermines its unique historical importance.

This thesis focuses on highlighting the historical past of Megalo Livadi by leveraging the unique connection between the landscape and its history. The proposal includes interventions aimed at integrating new cultural and recreational functions that respect the natural environment while preserving the area's historic character. The intervention strategy is based on protecting the natural landscape and creating modern infrastructures that blend harmoniously with the industrial setting. Beyond showcasing the island's history, the goal is to attract tourism and revitalize the area, bringing it back to life as in the past. The aim is to reveal Serifos' history in a unique way, showcasing Megalo Livadi as a point of interest without diminishing the charm of its industrial landscape and surrounding nature.

A circular route will also be created, beginning from the sea, passing through the tunnel, crossing trails and beaches on the opposite shore, and leading back to the sea. The area aspires to become a hub connected by sea, road, and hiking paths. Interventions in the landscape are subtle, preserving the authentic character of the site.

Serifos, known since antiquity as a barren island, had extensive mining activity that is deeply intertwined with its history. Industrial remnants are mainly found in the southwestern part of the island, with centers such as Megalo Livadi and Koutalas.

The mining complex of Megalo Livadi occupies nearly the entire coastline of the bay. The mining landscape is divided into three vertical zones, all accessible by road. In these zones are remnants of the mining facilities. At the upper level (32.00 m), three large skips were used to transport ore from the higher extraction points to the lower ones. At the middle level (20.00 m) is the main entrance to the complex, accessible through the openings at the base of the upper skips. Along the remaining tracks, a 1.4 km long tunnel extends to the opposite side of the mountain and is still accessible. Near the tunnel entrance are the remnants of the carpentry/blacksmith workshop, and further along, four skips can be found. On the lower level, also accessible by road, are the remnants of the guardhouse, loading platform, and loading staircase, which still exist today.

Our intervention includes creating an open pathway that guides visitors through existing elements, along with added features that contribute to understanding the site and connecting it with its past.

Entry to the site is from the upper level (+32.00 m) via the skips, where a parking area will be created. Elevators and stairs will be installed within the buildings for access to the lower levels.

At the two large skips on the middle level (+20.00 m), an immersive space will introduce visitors to the external exhibition area on the adjacent skip's surface and internally through an elevator and staircase. The immersive space and internal exhibition are created similarly to those at the entrance skips, through excavation.

The old carpentry/blacksmith workshop on the middle level (+20.00 m) will house ticket offices, offices, and information areas. The 1.4 km tunnel, connecting the Kalogeros Bay with Megalo Livadi, will be accessible through a small train offering a unique tour experience. Preserved sections of the tunnel will feature exhibits along the way.

Additionally, on the lower level, an underground cinema will be created at the loading platform, offering a space for cultural events. The old guardhouse will be transformed into a gift shop, preserving its historical identity. A restaurant will be embedded at a level of +1.50 m from the sea, at a site that was previously filled. Access will be provided by a staircase and elevator, added where an old staircase was once located. A small marina will also be added at the same level to allow access from the sea.

This intervention combines preserving the historical identity of the site with introducing modern uses, creating a vibrant space that respects the past and opens new possibilities for the future.

